

Nordhordlandstinget
Måndag 15. mai 2017

Nordhordland Biosfæreområde

VESTNORSK KYSTLANDSKAP
- OG MENNESKA SOM BUR HER

Peter Emil Kaland, professor emeritus, koordinator for UiB
Kari Evensen Natland, Nordhordland Utviklingselskap IKS, prosjektleiar

AGENDA

- Kva er eit biosfæreområde?
- Nordhordland Biosfæreområde – for regional utvikling
- Universitetet i Bergen sitt engasjement
- Arbeid med hovudsøknad og sonering i biosfæreområdet
- Prosjekt i arbeid
- Organisering
- Status og vidare arbeid

UNESCO sitt Biosfæreprogram

Nordhordland
Biosfæreområde

MENNESKET OG BIOSFÆREN = MAB

- Etablert 1971
- Oppfølging av «International Biological Program»

Organisation
der Vereinten Nationen
für Bildung, Wissenschaft
und Kultur

• Programm
• Der Mensch und
• die Biosphäre
•
•

*BIOSFÆREN = Alt liv på jorda: i vatn, på land
og i lufta.*

KVA ER EIT BIOSFÆREOMRÅDE?

Nordhordland
Biosfæreområde

VERDSARVEN:

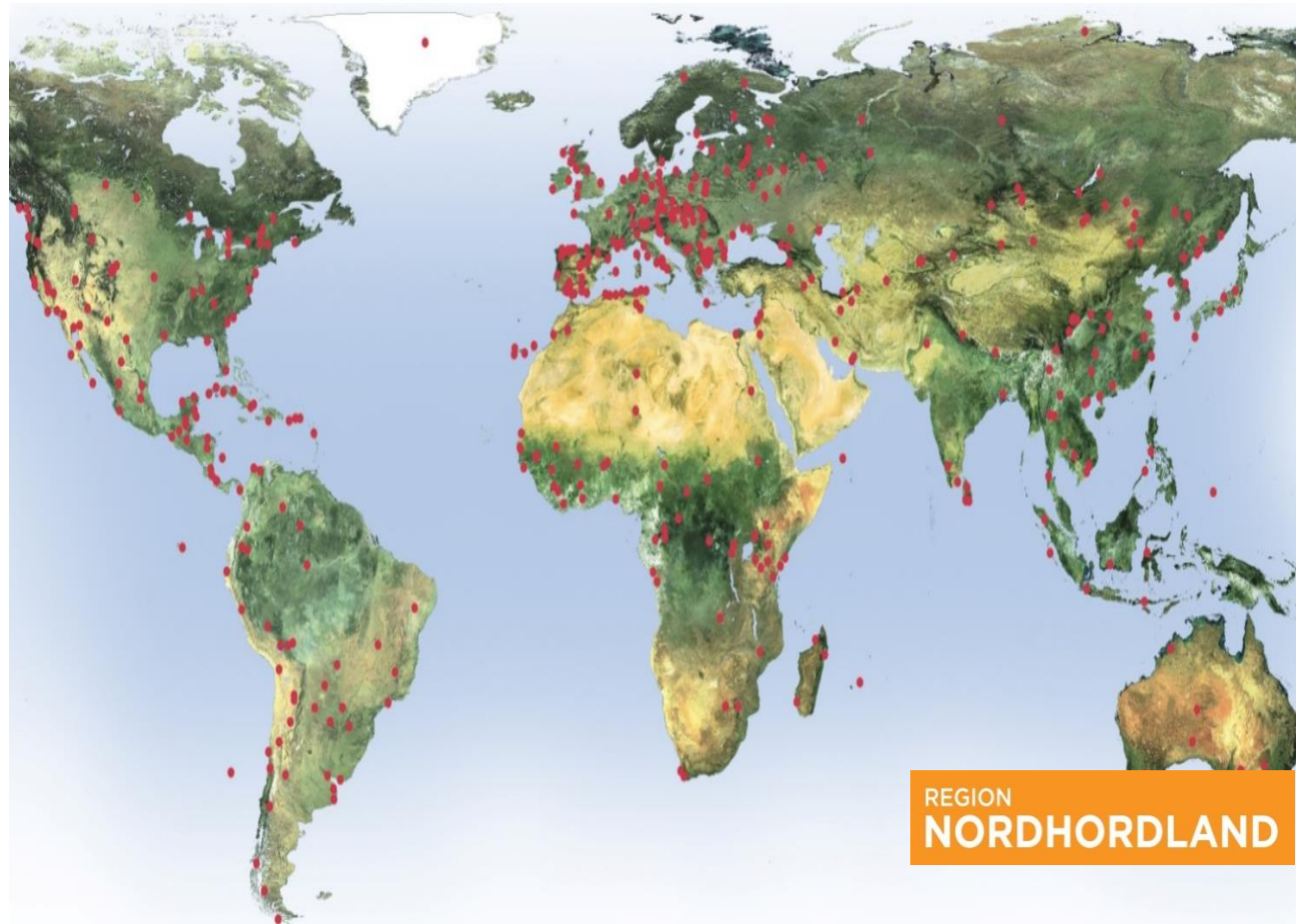
- **Unike** byggverk og landskap skapt av tidlegare generasjonar og naturen.

MAB-PROGRAMMET (MENNESKET OG BIOSFÆREN):

- Modellområde for berekraftig utvikling.
- Biosfæreområdet må vere **representativt** for ein region.
- Lokalsamfunnet samarbeider med forskingsinstitusjonar, styresmaktar og næringslivet om :
  - **Berekraftig** bruk av ressursane av omsyn til **komande** generasjonar.
  - **Samfunnsutvikling**: Tilpassa dei sosiale, økonomiske og kulturelle forholda.
- Drift av eit biosfæreområde krev **aktiv medverknad** av lokalsamfunnet. UNESCO har difor avgjort at søknadsprosessen skal starte her.

Samla areal er større enn Kina!

- 669 i 120 land
- Europa:
241 i 34 land
- Sverige: 5 (+2)
- Finland: 2 (+1)
- Danmark: (+1)

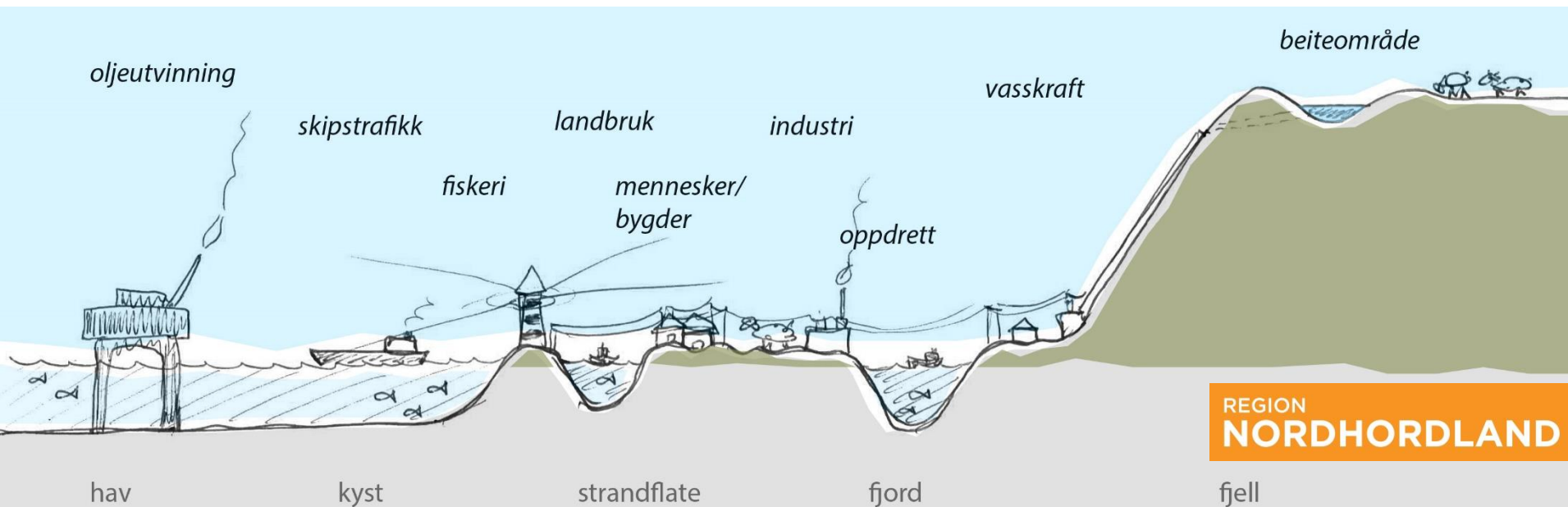

KYSTEN SINE RESSURSAR:

Nordhordland
Biosfæreområde

- Natur: Eit landskap med skjerma kyst av ein brei øygaard, fjordar og høge fjell Ein sterk klimatisk og økologisk gradient frå hav til fjellområda.
- Vatn: Kysten mottar hovudparten av nedbøren i landet. Norge er verdens 6. største produsent av elektrisk energi frå vatn kraft, størst i Europa.
- Fisk: Vest-Norge har store ressursar av pelagisk fisk. Norge er den største havbruksprodusenten i Europa.
- Olje: Ein stor Europeisk produsent av olje og gass

- **SAMFUNNSUTVIKLING:** Fremme økonomisk utvikling, og ta vare på ressursar, biologisk mangfold og regionen sine kulturelle verdier
- **FORSKING:** Vere pådrivar for kunnskapsdreven, berekraftig utvikling: dialog og tett samarbeid med forskingsinstitusjonar
- **OMDØMME OG NÆRINGSUTVIKLING:** Biosfæresatsinga kan vere med å løyse konkrete oppgåver på regionalt nivå, som t.d. næringsutvikling og merkevarebygging.
- **DEL AV INTERNASJONALT NETTVERK:** Utnytte erfaringsgrunnlaget i UNESCO's biosfærenettverk, og delta i internasjonale samarbeidsprosjekt.
- **STOLTHEIT:** Løfte fram ressursane i regionen. Bevisstheit, stoltheit og glede.

2013: NORDHORDLAND + UIB = SANT

Nordhordland
Biosfæreområde

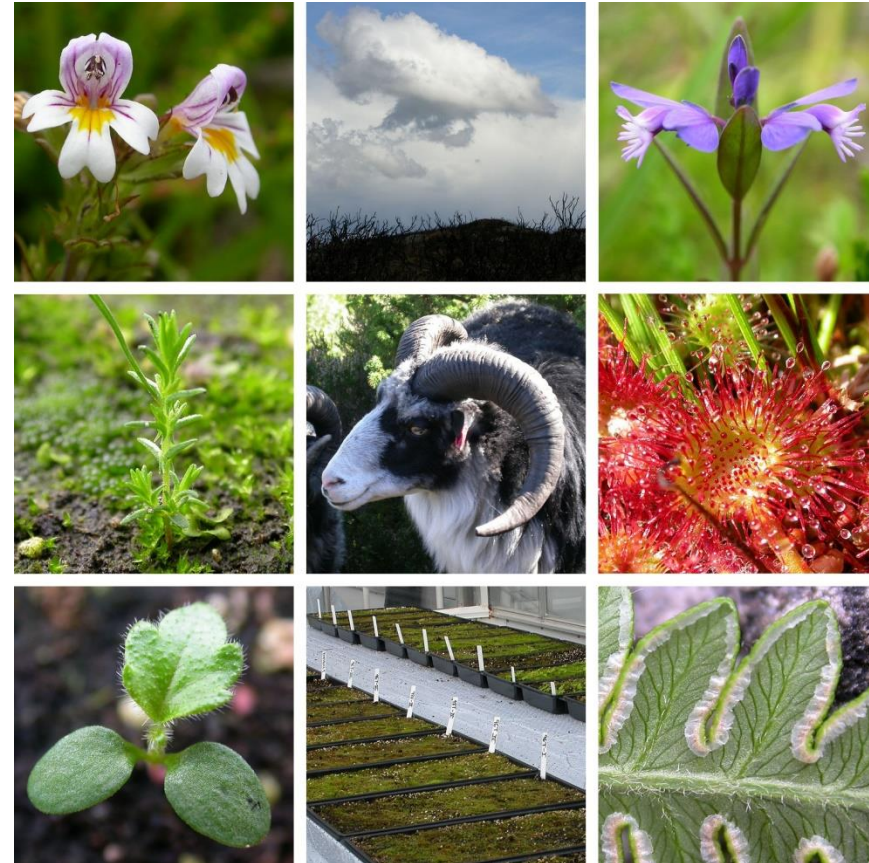
REGION
NORDHORDLAND

- UiB samarbeider med UNESCO om å etablere ein tverrfagleg **forskargruppe** for forskning innan MAB- programmet og anna UNESCO-relatert forskning.
- Budsjettet dei neste 4 åra er på 17 mill. kr. Det inneber tilsetting av 2 UNESCO forskarar (Chairs) og 4 forskerbistillinger med tillegg av midlar til drift.
- UiB vil videreurvikle **dialogen** med lokal mynde og næringslivet om samarbeid for å løyse lokale oppgåver som del av biosfæreprogrammet.
- **Inger Måren** (økologi og samfunnsvitskap) og **Geir Atle Ermland** (kulturhistorisk vitenskap) er oppnemnd frå UNESCO og UiB til **UNESCO Chairs**.

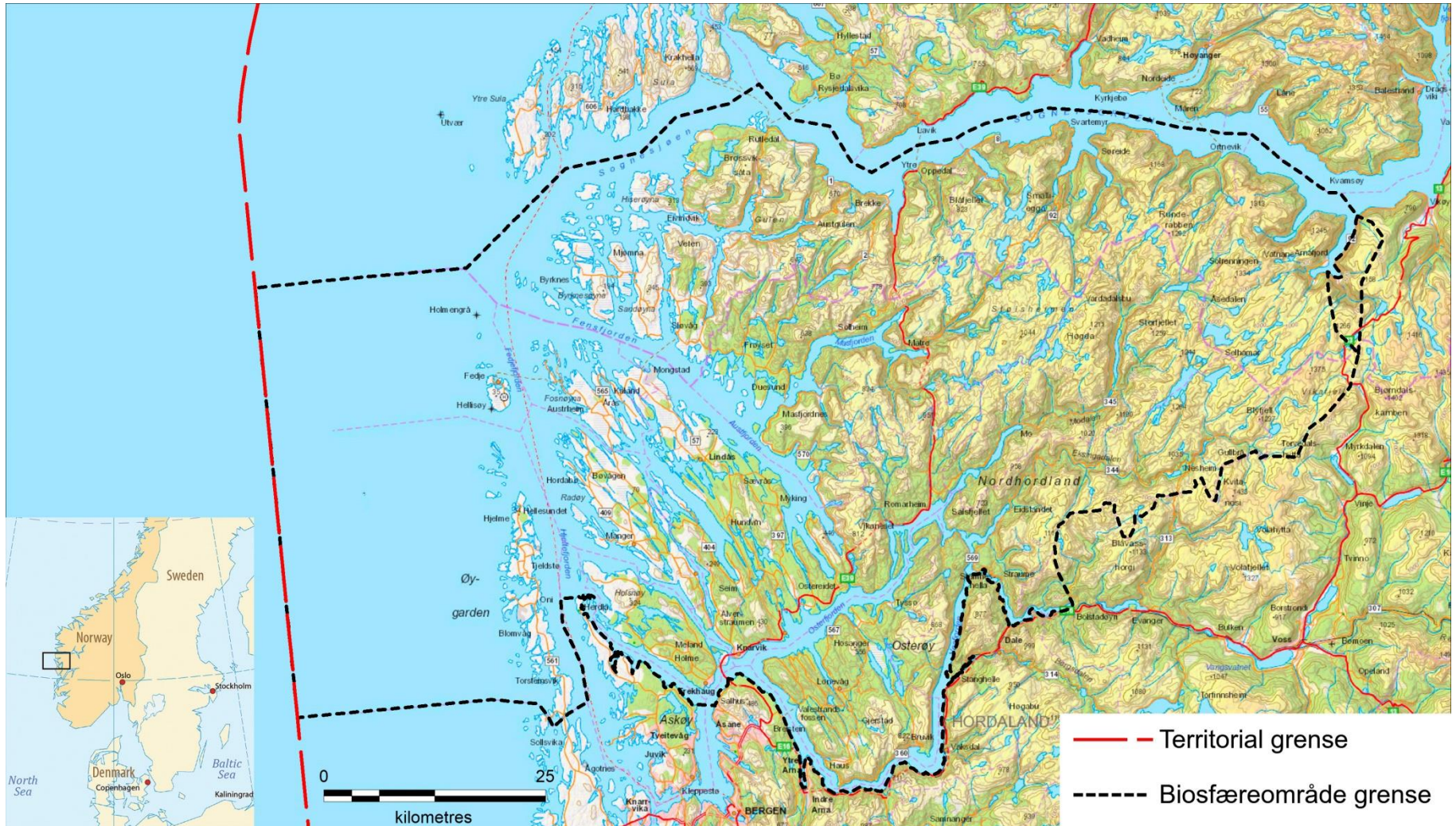
- Vi skal leie ei gruppe med 5 forskarar frå ulike fakultet innan UiB.
- Gruppa skal initiere forskarprosjekt og koordinere forskning innan biosfæreområdet; både grunnforskning og anvendt forskning.
- Min bakgrunn:
- Doktorgrad i planteøkologi frå UiB med feltarbeid på Lygra og med fokus på endringar i kulturlandskapet.
- Lokal forankring

NORDHORDLAND BIOSFÆREOMRÅDE

Nordhordland
Biosfæreområde

KJERNEOMRÅDE:

”Eit statleg verna kjerneområde eller områder som er bestemt for langsiktig vern, i høve til ,åla for ivaretaking for biosfæreområdet, og av tilstrekkeleg storleik for å møte desse målsettingane”.

BUFFERSONE (HENSYNSONE):

”Ein sone som er klart identifiserbar og som omkransar eller som har grense til kjerneområdet eller områder, der berre aktiviteter kan utføres som er i samsvar med måla for ivaretaking”.

UTVIKLINGSONE:

eit ytre område der berekraftig ressursforvaltning vert utvikla og vert praktisert».

INGEN NYE LOVAR OG REGLER TRER I KRAFT I EIT BIOSFÆREOMRÅDE

Råderett over land og vatn vert ikkje endra. Statusen fører ikkje til oppretting av nye verneområde og heller ikkje til restriksjonar på innbyggjarane sine juridiske rettar.

KJERNEOMRÅDER OG BUFFERSONER

Nordhordland
Biosfæreområde

Famtidig nedtrapping av oljeproduksjonen

Utvikle ny næringsvirksomhet etter Mongstad

Fiskeoppdrett: Sykdommer, forurensing, rømming, mer bærekraftig mat

Lus

Framtidig laksefôr:

Sjøpung

Algeproduksjon ved
CO₂ og fotosyntese.

Gjengroing av landskapet.

1971

2005

PROSJEKTER I ARBEID

Nordhordland
Biosfæreområde

- Heilskapleg landskapsforvaltning i Nordhordland
- Smaken av Nordhordland - lokalmatsatsing
- NPA-prosjekt Berekraftig turisme
- Klyngeutvikling for norsk ull i Nordhordland
- Jordmassehandtering

REGION
NORDHORDLAND

"Eit prosjekt for
berekraftig utvikling"

Kva er eit biosfæreområde?

Forskning og utdanning

Prosjekt

Unike Nordhordland

Kontakt oss

Desember - vinnarbilde

"Orions belte", fotograf: Anders Eidsnes.

Vinnarbilde i desember er "Orions belte" av Anders Eidsnes. Bildet er tatt om natta frå skiløypa i skogen på Eikanger i Lindås. Anders får gavekort med to-retters middag for to personer på Skjerjehamn...

12. januar 2017

[Les meir](#)

Artikkel i Bergens Tidende og Strilen om Nordhordland som biosfæreområde!

06. januar 2017

[Les meir](#)

Workshop tirsdag 17. januar!

Korleis lykkast Torstein Hatlevik med si mat- og reiselivssatsing?

Nordhordland Næringshage arrangerer workshop for deira mål- og medlemsbedrifter tirsdag 17. januar kl. 12.00 - 16.00 i Banken på Austrheim. Påmel...

04. januar 2017

English

A A A

Søk...

Nyhendebrev

Motta vårt nyhendebrev

E-post:

Meld deg på

Fotokonkurranse
2016

Det er ulikt korleis biosfæreområda rundt om i verda er organisert og finansiert.

Styringsgruppa, saman med prosjektgruppa, har i gong arbeid som skal leie fram til løysinga på dette.

- Der er viktig å halde på det som har fungert godt. Prosjektet er i dag eit slags samarbeidsorgan. Inntil vidare skal vi forsette på det sporet, og med den strukturen vi har i dag.
- Vi må være pragmatiske og finne ein modell som ikkje låser oss til ein organisasjonsform som vi kanskje ikkje vil være tent med på sikt.
- Organiseringa må sjåast i relasjon til biosfæreområdet sin funksjon

- Regjeringen har ikkje tatt stilling til korleis ein skal finansiere driftskostnadene til biosfæreområda i framtida.
- Nordhordland må gjere eit politisk arbeid for å sikre statleg finansiering til Biosfæreområda. Verdensarvområda får stor offentleg stønad.
- Ein kan tenke seg ulike finansieringsmodellar:
  - Spleiselag mellom kommunane, næringsliv, forskarmiljø og myndigheitene, medlemsavgift.

- Feb 2015 Forstudien vart signert og sendt til MAB-komiteen, den er forankra i 10 kommunar og støtta av Fylkesmannen og HFK
- Juni 2015- Den norske MAB-komiteen vart etablert, hadde første møte i november 2015.
- Feb 2015 – hausten 2017 innhald og satsingar :
  - Hovudsøknad: Planarbeid, sonering, geografisk avgrensing, skildring
  - Dialogplattform
  - Konkrete prosjekt m/ arbeidsgrupper.
- 2017 / 2018- Hovudsøknad vert sendt til den norske Regjering.
- September 2018 - Regjeringa nominerer Nordhordland Biosfæreområde til UNESCO.
- Juni 2019 – UNESCO MAB, ICC utnemner Nordhordland Biosfæreområde.

TAKK FOR OSS!

Nordhordland
Biosfæreområde

REGION
NORDHORDLAND